PATVIRTINTA
Jonavos Panerio pradinės mokyklos
direktoriaus 2024 m. lapkričio 14 d.
įsakymu Nr.V1-104

JONAVOS PANERIO PRADINĖS MOKYKLOS MOKINIŲ ELGESIO TAISYKLIŲ, SKATINIMO, DRAUSMINIMO, POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS BEI SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokinių elgesio taisyklių, skatinimo, drausminimo, poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams bei smurto ir patyčių prevencijos tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) reglamentuoja mokinių elgesio normas pamokų ir pertraukų, vykstančių renginių metu Jonavos Panerio pradinėje mokykloje (toliau – Mokykloje) bei jos teritorijoje vykdančioje priešmokyklinio, pradinio ir neformaliojo vaikų švietimo ugdymą. Taip pat organizuojant nuotolinį ugdymą virtualioje erdvėje.

2. Šis Tvarkos aprašas sudarytas remiantis Švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro patvirtintais dokumentais, Mokyklos nuostatais, Mokyklos veiklą reglamentuojančiais valstybės dokumentais.

3. Tvarkos apraše apibrėžta:

3.1. mokinių teisės ir pareigos;

3.2. mokinių elgesio taisyklės;

3.3. mokinių skatinimo tvarka;

3.4. mokinių drausminimo tvarka;

3.5. poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams sąlygos ir tvarka;

3.6. smurto ir patyčių prevencijos vykdymas.

4. Bendri mokyklos reikalavimai:

4.1. puoselėti pozityvias vertybes ir bendruomeniškumą (mandagumą, paslaugumą, rūpinimąsi kitais, pagarbą, pasitikėjimą, solidarumą, lygiateisiškumą ir kt.);

4.2. pamokos pradedamos 8^{00}val., mokiniai į Mokyklos patalpas įleidžiami nuo 7^{30} val.;

4.3. mokiniai privalo punktualiai ir reguliariai lankyti Mokyklą, įgyti pradinio ugdymo išsilavinimą;

4.4. susirgus tą pačią dieną informuoti klasės mokytoją ar Mokyklos administraciją;

4.5. kiekviena praleista pamoka turi būti pateisinta medicinos įstaigos ar tėvų (globėjų, rūpintojų, kitų teisėtų vaiko atstovų) (toliau – Tėvų) Tamo dienyne, kur nurodoma neatvykimo laikas ir priežastys. Tėvai gali pateisinti iki 5 d. vieną kartą per mėnesį, už 5 ir daugiau – galioja tik gydymo įstaigos pažyma;

4.6. nustačius pedikuliozės atvejį, mokinys negali dalyvauti ugdymo procese. Į Mokyklą grįžta tada, kai pedikuliozė išgydyta ir pristatoma Tėvų informacija (raštu) kada ir kokios priemonės buvo panaudotos gydant pedikuliozę;

4.6.1. esant Tėvų nesutikimui tikrinti mokinio higieną – kilus galimos pedikuliozės įtarimui – mokinys į Mokyklą turi pateikti gydytojo pažymą apie tai, kad neserga pedikulioze ir gali dalyvauti ugdymo procese;

4.7. į išvykas, ekskursijas mokiniai gali vykti tik su mokytoju, gavę Direktoriaus leidimą (įforminama įsakymu), susipažinę su saugumo reikalavimais;

4.8. mokiniai, baigę mokymąsi Mokykloje privalo atsiskaityti su biblioteka.

II SKYRIUS
MOKINIŲ TEISĖS IR PAREIGOS

5. Mokinių teisės:

5.1. mokytis pagal savo gebėjimus ir poreikius, gauti geros kokybės ugdymą.

5.2. mokytis savitarpio pagalba grįstoje psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugioje aplinkoje.

5.3. turėti higienos reikalavimus atitinkančius mokymosi krūvį ir darbo vietą, gauti sveikatos priežiūros pagalbą.

5.4. dalyvauti kultūrinėje ir meninėje veikloje, pasirinkti neformaliojo ugdymo veiklą.

5.5. turėti pasirinkimo laisvę; pasirinkti dorinio ugdymo dalyką (tikybą ar etiką), pasirinkti neformaliojo vaikų švietimo veiklą Mokykloje.

5.6. gauti informaciją apie pasiekimų vertinimą ir kitą su mokymusi susijusią informaciją.

5.7. gauti specialiąją pedagoginę, socialinę pedagoginę, psichologinę pagalbą.

6. Mokinių pareigos:

6.1. stropiai mokytis, aktyviai dalyvauti pamokoje, netrukdyti klasės draugams pamokos metu. Laiku ateiti į Mokyklą, nevėluoti, nepraleisti pamokų be pateisinamos priežasties. Visada atlikti namų darbus;

6.2. gerbti mokytojus ir kitus Mokyklos darbuotojus. Draugiškai elgtis, nesimušti, nesistumdyti ir kitaip nežeminti mokyklos draugų. Saugoti Mokyklos inventorių, vadovėlius; rūpintis savo daiktų saugumu, nepalikti vertingų daiktų be priežiūros; rastus daiktus perduoti budinčiajam;

6.3. laikytis higienos reikalavimų, rūpintis savo sveikata. Į Mokyklą ateiti švaria ir tvarkinga uniforma. Atsargiai žaisti pertraukų metu;

6.4. aktyviai dalyvauti Mokyklos renginiuose, konkursuose, akcijose, varžybose. Pasirinkti popamokinę veiklą pagal savo pomėgius. Laikytis saugaus elgesio reikalavimų Mokykloje, renginių už Mokyklos ribų, ekskursijų ir išvykų metu;

6.5. išklausyti kitų nuomonę. Gerbti ir saugoti kitų žmonių privatumą. Rūpestingai priimti sprendimus, prisiimant atsakomybę. Priimti kitus vaikus žaisti bendrus žaidimus;

6.6. atsiminti mokiniams skirtą informaciją. Dalintis žiniomis su kitais. Informuoti savo tėvus apie Mokykloje organizuojamą veiklą;

6.7. pasakyti apie iškilusius sunkumus ir problemas. Prireikus, kreiptis pagalbos į klasės mokytoją. Padėti kitiems, kuriems reikia pagalbos;

6.8. atsakingai elgtis nuotolinio ugdymo metu virtualioje erdvėje.

7. Mokiniams draudžiama:

7.1. patiems pasiimti raktus iš raktinės ir atsirakinti klasių ar kabinetų duris; be mokytojo leidimo išeiti už Mokyklos teritorijos ribų;

7.2. atidarinėti langus, sėdėti ant palangių, stumdytis, bėgioti laiptais, koridoriais, vartoti necenzūrinius žodžius;

7.3. pamokose valgyti, gerti, būti su kepurėmis ar gobtuvais, šiukšlinti;

7.4. tyčiotis ar kitaip trukdyti veiklą virtualioje erdvėje;

7.5. organizuoti renginius ar užsiėmimus mokykloje be mokytojų sutikimo;

7.6. slapta fotografuoti, filmuoti, įrašinėti kitų asmenų veiklą ir pokalbius bei platinti informaciją be sutikimo:

7.6.1. filmavimo ar įrašinėjimo technika paimama iš mokinio ir atiduodama tėvams;

7.7. naudotis mobiliuoju ryšiu Mokykloje (jie turi būti išjungti, o ne tik nutildytas garsas):

7.7.1. mokiniui naudojantis mobiliuoju telefonu ar išmaniuoju laikrodžiu Mokykloje – jis paimamas iš mokinio ir grąžinamas po pamokų;

7.7.2. pasikartojus situacijai – telefonas ar laikrodis paimamas iš mokinio ir atiduodamas tėvams;

7.8. griežtai draudžiama į Mokyklą neštis psichoaktyviąsias medžiagas (energetinius gėrimus, alkoholinius gėrimus, tabaką ir jo gaminius, elektronines cigaretes ir jų pildykles, rūkomuosius žolinius gaminius, narkotines, psichotropines medžiagas, kurias vartojant keičiasi asmens emocinė būsena, mąstymas ir (arba) elgesys); pavojų keliančius bei nereikalingus darbui pamokoje daiktus (sveikatai pavojingus daiktus – sprogstančius, šaudančius, pirotechnikos; aštrius – peilius, kastetus,

adatas, švirkštus; degius – degtukus, žiebtuvėlius, dujų balionėlius; kortas, azartinius žaidimus ar kitus...):
7.8.1. jei nustatomas pirmas mokinio psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejis, mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo organizuoja susitikimą su mokiniu ir jo Tėvais ir paskiria atsakingą asmenį, koordinuosiantį pagalbos teikimą mokiniui ir (ar) jo Tėvams:
7.8.1.1. stebi mokinio sveikatos būklę ir įvertina būtinosios medicinos pagalbos reikalingumą;
7.8.1.2. kalbasi su mokiniu apie atvejo aplinkybes: kada ir kokias psichoaktyviąsias medžiagas vartojo ir (ar) kokiomis psichoaktyviosiomis medžiagomis disponuoja, iš kur jų gavo, prašo mokinio parodyti jo turimus daiktus kai kyla įtarimų dėl psichoaktyviųjų medžiagų disponavimo;
7.8.1.3. jei legalios psichoaktyvios medžiagos (alkoholiniai gėrimai, tabakas, tabako gaminiai ir su tabako gaminiais susiję gaminiai (elektroninės cigaretės ir jų pildyklės taip pat rūkomieji žoliniai gaminiai), randamos pirmą kartą, jas atiduoda atvykusiems mokinio tėvams;
7.8.1.4. jei randama, kad mokinys turi nelegalių psichoaktyviųjų medžiagų, kurios gali būti tablečių, kristalų, suktinių, žolinių mišinių, miltelių, druskų ar kitu pavidalu arba kyla abejonių dėl medžiagos legalumo, nedelsdamas skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112 praneša apie galimą teisės pažeidimą.
7.8.2. kai nustatomas pakartotinis mokinio psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejis, informuojama mokyklos Vaiko gerovės komisija ir šaukiamas posėdis.
7.8.3. sveikatai pavojingi bei aštrūs daiktai paimami iš mokinio bei perduodami Tėvams dalyvaujant teritorinės policijos įstaigos pareigūnams;
7.8.4. kiti nereikalingi darbui pamokoje daiktai paimami iš mokinio ir atiduodami Tėvams.

III SKYRIUS
MOKINIŲ ELGESYS PAMOKŲ IR PERTRAUKŲ METU

8. Mokiniai pamokų metu:
8.1. privalo turėti vadovėlius, priemones, reikalingas pamokose užduotims atlikti.
8.2. atsako už savo vietos ir duotų priemonių išsaugojimą, tvarkingumą ir švarą.
8.3. neatlikę namų darbų, neturėdami reikalingų pamokai priemonių, apie tai praneša mokytojui prieš pamoką.
8.4. savo elgesiu netrukdo mokytojui ir klasės draugams.
8.5. sportinę aprangą vilki tik kūno kultūros pamokose bei sportinių renginių metu.
8.6. išeidami iš klasės palieka tvarkingą savo vietą;
8.7. nuotolinio ugdymo virtualiose pamokose laikosi saugaus elgesio internete taisyklių.
9. Mokiniai pertraukų metu:
9.1. esant palankioms oro sąlygoms laiką praleidžia lauke, kitais atvejais - Mokyklos koridoriuose, bibliotekoje, sporto salėse.
9.2. gražiai elgiasi valgykloje: mandagiai bendrauja, nepalieka nenuneštų indų, kultūringai valgo, netriukšmauja ir nesistumdo.
9.3. laisvai pasirinkdami judėjimo formą pertraukų metu, užtikrina Mokyklos turto išsaugojimą, teritorijos švarą ir tvarką.
9.4. netriukšmauja, nespardo sienų, netranko durų, nesistumdo, nesityčioja iš kitų.
9.5. koridoriuose, laiptinėse, klasėse privalo laikytis saugos reikalavimų: palaikyti tvarką, taupiai naudoti vandenį.
9.6. bendrauja kultūringai, nenaudoja necenzūrinių žodžių, nesmurtauja, nemeluoja.

IV SKYRIUS
MOKINIŲ SKATINIMO PRIEMONĖS

10. Mokinių skatinimo tikslas – siekti kiekvieno mokinio gebėjimus atitinkančio aukščiausio ugdymosi lygio bei sudaryti sąlygas individualių galių pažinimui, saviraiškai ir saviugdai.
11. Mokinių skatinimo priemonių uždaviniai:

11.1. skatinti mokinių mokymosi motyvaciją;
11.2. skatinti norą dalyvauti olimpiadose, konkursuose, renginiuose;
11.3. tobulėti ir siekti aukštesnių individualių pasiekimų įvairiose veiklose.

SKATINIMO FORMOS	SKATINIMO BŪDAI
Jonavos rajono savivaldybės švietimo, kultūros ir sporto skyriaus, Jonavos r. Švietimo pagalbos centro ir kt., padėkos raštais apdovanojami	Už prizines vietas rajono ir respublikos varžybose, konkursuose, olimpiadose ir kituose renginiuose.
Mokyklos Direktoriaus padėkos raštais apdovanojami	Už labai gerus mokymosi pasiekimus I pusmečio ir mokslo metų pabaigoje mokiniams, ypatingai pasižymėjusius atskirose srityse, aktyvią visuomeninę veiklą Mokykloje.
Mokyklos atminimo dovanėlės teikiamos	Už aukštus pasiekimus, prizines vietas, Mokyklos vardo garsinimą.
Mokytojų pagyrimai elektroniniame dienyne įrašomi	Už aktyvų dalyvavimą Mokyklos ir rajono organizuojamuose renginiuose, varžybose, konkursuose, olimpiadose irk t. Už pagalbą mokytojui, gražų ir pavyzdingą elgesį.
Klasių vadovų padėkos raštais apdovanojami	Už geriausius mokslo metų pasiekimus, už aktyvią veiklą klasėje, už iniciatyvą klasės veikloje, už pagalbą klasės auklėtojui ir kt.
Straipsniai, žinutės, nuotraukos visuomenės informacijos priemonėse	Mokyklos, rajono, respublikos, renginių, konkursų, švenčių, akcijų aktyviausių dalyvių, laureatų pasiekimai skelbiami spaudoje, rajono televizijoje, socialiniuose tinkluose.
Padėkų, diplomų, taurių, nominacijų eksponavimas mokyklos aplinkoje	Mokinių motyvacija dalyvauti rajoniniuose, respublikiniuose, tarptautiniuose konkursuose, olimpiadose, varžybose.

V SKYRIUS
MOKINIŲ DRAUSMINIMAS IR ATSAKOMYBĖ

12. Kai mokinys nesilaiko Tvarkos aprašo, mokinių priėmimo į Mokyklą sutarties, juos pažeidinėja, gali būti:
12.1. įspėjamas žodžiu – mokiniui pirmą kartą padarius nežymius pažeidimus;
12.2. įspėjimas raštu – skiriamas už besikartojančius mokinio elgesio taisyklių pažeidimus;
12.3. tėvai, kviečiami į Mokyklą kartu su mokytojais aptarti mokinio elgesio;
12.4. ypatingais atvejais mokinio elgesys svarstomas mokyklos Vaiko gerovės komisijos posėdyje, o reikalui esant pranešama Kauno apskr. VPK Jonavos raj. PK Prevencinio poskyrio specialistams;
12.5. netinkamai besielgiantiems mokiniams Mokykloje taikomos Poveikio priemonės;
12.6. už piktybinį pareigų nevykdymą, teisėtvarkos pažeidimus, pavojingos veiklos vykdymą mokykloje siūloma mokiniui taikyti minimalios ar vidutinės priežiūros priemones.
13. Mokiniui sugadinus Mokyklos turtą, Tėvai privalo atlyginti žalą, vadovaujantis Civiliniu kodeksu: atlyginti padarytą žalą savo lėšomis pagal rinkos kainą, pakeisti sugadintą daiktą nauju ir kt.

VI SKYRIUS
POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMAS NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS

14. Priemonių taikymu siekiama padėti Mokyklos darbuotojams veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti Mokyklos bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą.

15. Tvarkos aprašas nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo Mokykloje sąlygas.

16. Vartojamos sąvokos:

Draudžiami daiktai – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais, taip pat kiti Mokykloje draudžiami turėti daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių sąrašas nurodomas Mokyklos vidaus darbo tvarkos taisyklėse, kituose mokyklos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose.

Netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys.

Poveikio priemonė – Mokyklos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję Mokyklos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią.

Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje Mokyklos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

17. Kitos vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

18. **Poveikio priemonės ir bendrosios jų taikymo sąlygos:**

18.1. Mokyklos mokytojai, esant Tvarkos apraše nustatytoms sąlygoms ir siekdami užtikrinti Mokyklos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

18.1.1. pakeisti mokinio ugdymosi vietą;

18.1.2. iškviesti Mokyklos Direktorių ar pavaduotoją ugdymui ir socialinį pedagogą Direktoriaus įsakymu paskirtą už poveikių priemonių taikymą ir laikymąsi Mokykloje (toliau – Įgalioti asmenys);

18.1.3. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;

18.1.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

18.2. taikant numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas, poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias, aplinkybes.

18.3. numatytos poveikio priemonės taikomos mokiniui tik tada, kai Mokykla yra išnaudojusi visas kitas galimas priemones ir švietimo pagalbos teikimo galimybes (pavyzdžiui, vesti individualūs pokalbiai su mokiniu ir jo Tėvais nedavė laukiamų rezultatų, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai vaiko elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui. Kitais atvejais į mokinio padarytus Mokyklos vidaus darbo tvarkos taisyklių, mokinio elgesio normų ir (ar) mokymo sutarties pažeidimus reaguojama kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

18.4. mokiniui pritaikyta poveikio priemonė ir mokytojo veiksmai mokinio atžvilgiu privalo būti fiksuojami raštu.

18.5. mokytojas, įtaręs, kad mokinys Mokykloje ar jos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, turi vadovautis Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas nustatymo organizavimo aprašu ir laikytis jame nurodytų veiksmų sekos.

19. **Ugdymosi vietos pakeitimas.**

19.1. ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griauna mokinių ugdymosi procesą pamokos metu.

19.2. pakeitus ugdymosi vietą, mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis arba mokiniui teikiama reikiama švietimo pagalba.

19.3. mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama, atsižvelgiant į mokytojo (prižiūrėjusio mokinį pakeitus jo ugdymosi vietą) arba švietimo pagalbos specialisto rekomendaciją, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos.

20. **Mokyklos vadovo ar jo įgalioto asmens iškvietimas.**

20.1. mokytojas gali išsikviesti Įgaliotus asmenis, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.

20.2. įgalioti asmenys sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio(-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui(-iams).

21. **Mokinio daiktų patikrinimas.**

21.1. jeigu mokytojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, mokytojas nedelsdamas apie tai informuoja Įgaliotus asmenis.

21.2. mokytojai ir Įgalioti asmenys turi teisę patikrinti mokinio asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami jam nedalyvaujant.

21.3. patikrinimo metu turi dalyvauti mažiausiai du mokyklos darbuotojai, vienas iš jų – Įgaliotas asmuo. Paaiškėjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio Tėvai ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.

21.4. apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio Tėvai ir jie kviečiami atvykti į Mokyklą. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.

21.5. kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviesti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas Įgaliotų asmenų.

22. **Pagrįsti fiziniai veiksmai.**

22.1. mokytojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

22.1.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

22.1.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, mokyklos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

22.1.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pasišalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

22.1.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius mokytojo paliepimus jas nutraukti;

22.1.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

22.1.6. atskirti mokinį, griaunantį bendrą klasės tvarką ar mokyklos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.). Pamokos metu iš klasės pašalintas mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis arba jam teikiama reikiama švietimo pagalba. Mokyklos renginio metu pašalintas mokinys turi būti prižiūrimas Įgaliotų asmenų, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys (pavyzdžiui, mokinys nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinį pasiima jo Tėvai išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio negali arba organizuoti mokinio perdavimą Tėvams nėra tikslinga;

22.2. pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojantį elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.);

22.3. fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

22.3.1. mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;

22.3.2. mokinį vedant už rankos;
22.3.3. guodžiant mokinį;
22.3.4. pasveikinant mokinį;
22.3.5. padedant neįgaliam mokiniui;
22.3.6. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;
22.3.7. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;
22.3.8. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemones;
22.3.9. teikiant pirmąją pagalbą;
22.4. fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie naudojami:
22.4.1. kaip bausmė;
22.4.2. norint pademonstruoti savo viršenybę;
22.4.3. siekiant sukelti vaikui skausmą;
22.4.4. didesnė nei būtina fizinė jėga;
22.5. pagrįstų fizinių veiksmų naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai;
22.6. mokytojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksmų panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu;
22.7. mokytojai turi būti specialiai mokomi taikyti pagrįstus fizinius veiksmus, siekiant užtikrinti minimalų, saugų ir proporcingą šių veiksmų naudojimą.

VII SKYRIUS
SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS VYKDYMAS

23. Smurto ir patyčių prevencijos vykdymo paskirtis – padėti Mokykloje užtikrinti sveiką, saugią, mokinio asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią, užkertančią kelią bet kokioms smurto, prievartos apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.
24. Smurto ir patyčių prevencija Mokykloje remiasi šiais principais:
24.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;
24.2. kiekvienas Mokyklos administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ir patyčias, turi reaguoti ir jas stabdyti;
24.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų.
25. Visi Mokyklos bendruomenės nariai turi būti pasirašytinai supažindinami su Tvarkos aprašu.
26. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:
26.1. smurtas – veikimu ar neveikimu asmeniui daromas tyčinis fizinis, psichinis, seksualinis, ekonominis ar kitas poveikis, dėl kurio asmuo patiria fizinę, materialinę ar neturtinę žalą;
26.2. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės kitam asmeniui daromi tyčiniai pasikartojantys veiksmai, kuriais siekiama pažeminti jo reputaciją ar orumą, jį įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti jam psichologinę ar fizinę žalą. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):
26.2.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;
26.2.2. fizinės patyčios: smūgiavimas, mušimas, purtymas, tampymas, smaugimas, uždarymas, deginimas ar kiti tyčiniai fiziniai veiksmai, sukeliantys vaikui skausmą, darantys žalą ir keliantys pavojų jo gyvybei, sveikatai, raidai ar žalą garbei ir orumui;
26.2.3.gestų patyčios: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad asmuo yra nepageidaujamas ar atstumiamas;

26.2.4. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

26.2.5. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.;

26.3. smurtą ar patyčias patiriantis vaikas – mokinys, iš kurio yra tyčiojamasi;

26.4. besityčiojantysis – mokinys ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;

26.5. smurtą ar patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai);

26.6. smurto ar patyčių stebėtojas – mokinys, matantis ar žinantis apie patyčias;

26.7. smurto ir patyčių prevencija – priemonės ir būdai, kuriais siekiama užkirsti kelią socialinės rizikos veiksniams atsirasti arba jų įtakai sumažinti. Tai veikla, skirta patyčių rizikai mažinti imantis mokyklos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, Tėvų švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

26.8. smurto ir patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui, įtraukiant mokinių Tėvus, nukreipti į patyčių stabdymą;

26.9. smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos stebėsena – situacijos mokykloje stebėjimas renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

27. Mokykloje draudžiama bet kokia smurto ar patyčių forma, nukreipta:

27.1. mokinių prieš mokinius;

27.2. Mokyklos darbuotojų prieš mokinius;

27.3. mokinių prieš Mokyklos darbuotojus;

27.4. Mokyklos darbuotojų prieš kitus darbuotojus;

27.5. mokinių Tėvų prieš mokinius, mokytojus.

28. Mokiniui pasityčiojus iš bendraamžių, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų ar kitų darbuotojų asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs smurtą ar/ir patyčias, vadovaujasi Smurto ir patyčių stebėjimo, prevencijos ir intervencijos veiksmų planu (Tvarkos aprašo 2 priedas).

29. Tais atvejais, kai smurtauja ar smurtą patiria mokinys, Mokyklos vadovas apie pastebėtą atvejį nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, praneša ir smurtaujančio ir smurtą patyrusio mokinio Tėvams, ir vaiko teisių ir teisėtų interesų apsaugą užtikrinančiai valstybės ir savivaldybės institucijai pagal kompetenciją.

30. Administracijos atstovui, mokytojui, švietimo pagalbos specialistui ar kitam darbuotojui pasityčiojus iš mokinio asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti mokyklos vadovą, kuris imasi mokyklos tvarkos apraše ar kituose mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.

31. Tais atvejais, kai smurtauja ar smurtą patiria mokytojai, kiti mokyklos darbuotojai, Mokyklos vadovas apie įvykusį smurto faktą nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, praneša pedagoginei psichologinei tarnybai ir rekomenduoja smurtavusiam ar smurtą patyrusiam asmeniui kreiptis psichologinės pagalbos.

32. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba Mokykloje.

33. Mokyklos vadovas imasi priemonių, kad Mokyklos mokiniai, jų Tėvai turėtų galimybę neatlygintinai gauti psichologinę pagalbą.

VIII SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

34. Mokykla, norėdama taikyti Tvarkos apraše numatytas poveikio priemones, turi supažindinti mokinius ir jų Tėvus su mokyklos dokumentais (jų pakeitimais), kuriuose numatytos poveikio priemonės netinkamai besielgiantiems mokiniams, jų taikymo sąlygos ir tvarka.

35. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus mokykla informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas.

_____

JONAVOS PANERIO PRADINĖS MOKYKLOS

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VEIKSMŲ PLANAS

Pastebėjus ar įtarus smurtą ar/ir patyčias mokykloje:

↓

Bet kuris mokyklos darbuotojas nedelsiant reaguoja ir stabdo netinkamą elgesį nepriklausomai nuo jo turinio ir formos. Išsiaiškina dalyvių tapatybes, informuoja klasių mokytojus.

↓

Klasių mokytojai aiškinasi situaciją, nustato, ar tai smurto ar/ir patyčių atvejis. Kiekvieną kartą įvykus patyčioms ar kitam smurtiniam elgesiui organizuoja individualius pokalbius su mokiniais, jų tėvais. Teikia patarimus, kaip kalbėtis su vaikais, padėti jiems spręsti iškilusius sunkumus.

↓

Klasės mokytojai, pastebėję, kad smurtinis elgesys kartojasi, apie situaciją informuoja mokyklos socialinį pedagogą ir psichologą.

↓

Socialinis pedagogas ar psichologas imasi veiksmų, sprendžia smurtinę situaciją, bendrauja su smurto ar/ir patyčių dalyviais, jų tėvais, klasių mokytojais. Numato veiksmų planą ir stebi jo įgyvendinimą.

Esant sudėtingai situacijai, nesiliaujant smurtiniam elgesiui, socialinis pedagogas ar psichologas inicijuoja vaiko gerovės komisijos posėdį. Sudaro veiksmų planą ir stebi jo įgyvendinimą, informuoja mokyklos Direktorių.

↓

Po VGK pakartotinio svarstymo, nesiliaujant smurtiniam elgesiui, apie atvejį ir atliktus veiksmus informacija perduodama Kauno apskrities vaiko teisių apsaugos skyriui Jonavos rajone.